

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/143/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616205948
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1616205948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Z. T., H.. XX.X.XXXX, C. S. Š. XXX, o zaplatenie sumy 1.816,64 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 7Csp/21/2016-145 zo dňa 2. mája 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovaná nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 816,64 €. Vo zvyšku, t.j. v časti úroku vo výške 28 % zo sumy 1 816,64 € od 15.8.2015 do zaplatenia súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497, § 502 ods. 1, § 708 ods. 1 a 2, § 709 ods. 1, § 710, § 711 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 3 a § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to zmluvou o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 26.11.2008, návrhom majiteľa účtu na uzatvorenie zmluvy o poskytovaní služby povolené prečerpanie zo dňa 2.3.2009 a zo dňa 21.12.2011, všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu, sadzobníkom poplatkov, sadzobníkom úrokov účinným od 1.2.2013, odstúpením od zmluvy zo dňa 31.7.2015, výzvami na vysporiadanie nepovoleného debetného zostatku a výpisom z účtu. Zo zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 26.11.2008 uzatvorenou medzi žalobcom a žalovanou súd zistil, že obsahom zmluvy bolo zriadenie rastového osobného účtu, pričom žalovanej bola vydaná aj platobná karta Maestro s denným limitom 10 000,- Sk. Z návrhu majiteľa účtu na uzatvorenie zmluvy o poskytovaní služby povolené prečerpanie zo dňa 2.3.2009 súd prvej inštancie zistil, že žalovaná požiadala o povolené prečerpanie na osobnom účte do výšky debetného limitu na osobnom účte. V čl. 2. návrhu sa bolo uvedené, že banka oznámi majiteľovi účtu formou výpisu z technického systému banky doručeného na adresu majiteľovi účtu. Návrhom zo dňa 21.12.2011 požiadala žalovaná o zmenu debetného limitu na 600,- €. Z tlačiva úrokových sadzieb produktov žalobcu účinných od 1.2.2013 vyplýva, že úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu je 28 %. Podľa všeobecných obchodných podmienok (časť III. T. bod 10 písm. a), písm. b) po zriadení limitu povoleného prečerpania je klient povinný dodržiavať nasledovné povinnosti: a) neprekročiť výšku limitu povoleného prečerpania, b) zabezpečiť na účte dostatok peňažných prostriedkov na úhradu úrokov,

poplatkov a ostatných záväzkov klienta podľa zmluvy. Podľa všeobecných obchodných podmienok (časť III. T. bod 15) banka má právo okamžite písomne odstúpiť od zmluvy a zároveň zrušiť limit povoleného prečerpania a žiadať okamžité splatenie čerpaných peňažných prostriedkov vrátane úrokov v prípade ak a) klient porušuje podmienky, uvedené v tejto časti článku III VOP. Z výpisu z účtu žalovanej vyplývalo, že sa dostala na svojom účte do nepovoleného prečerpania, ktoré ku dňu 14.8.2015 predstavovalo sumu 1 816,64 €, ktorú žalovaná žalobcovi doposiaľ neuhradila.

1.2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobe je možné vyhovieť len sčasti a to vo výške uplatnenej istiny 1 816,64 €. Žalovaná uzatvorila so žalobcom jednak zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, ktorou jej žalobca zriadil osobný účet a poskytol debetnú platobnú kartu a jednak zmluvu o povolenom prečerpaní na účte (návrh zo dňa 2.3.2009 a zo dňa 21.12.2011). Predmetné zmluvy uzatvorila žalovaná ako fyzická osoba s uvedením rodného čísla a adresy trvalého bydliska. Išlo o zriadenie osobného účtu a nie účtu podnikateľského. Zo žiadnych skutočností nemožno vyvodiť, že by žalovaná uzatvorila zmluvu na účely podnikania, ale je zrejmé, že predmetom vzťahu bol bežný účet fyzickej osoby spotrebiteľky. Žalobca je bankou - právnickou osobou poskytujúcou okrem iného službu vedenia účtu a taktiež poskytujúcou úvery aj formou povoleného prečerpania na účte. Súd preto vec právne posúdil ako spotrebiteľský spor a priznal žalovanej postavenie spotrebiteľky. V danom prípade súd právne vec posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa ochrany spotrebiteľov a podľa osobitného zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (účinného ku dňu 2.3.2009), keďže išlo o úver formou povoleného prečerpania, pričom zo zmluvy nevyplýva, že by sa musel splatiť do jedného mesiaca. V konaní nebola sporná skutočnosť, že žalobca viedol pre žalovanú bežný účet, pričom prečerpanie finančných prostriedkov na účte vyplýva z predložených výpisov z účtu. Ako vyplýva zo samotnej žaloby žalobca úver zosplatnil k 14.8.2015, súčasne účet žalovanej uzatvoril a previedol ho internou účtovnou operáciou na svoj vnútorný pohľadávkový účet. Ako vyplýva z predložených výpisov z účtu, k uvedenému dňu žalobca evidoval pohľadávku ku dňu zosplatnenia 1 816,64 €, ktorú súd žalobcovi ako dôvodne uplatnenú priznal.

1.3. V prípade nepovoleného prečerpania žalobca uplatnil k zosplatnenej istine úrok v sadzbe 28 % ročne zo sumy 1 816,64 € od 15.8.2015 do zaplatenia. Tento nárok však žalobca neuplatnil dôvodne a preto súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol. Svoj nárok odvodzoval od všeobecných obchodných podmienok. Zo žaloby vyplynulo, že žalobca účet žalovanej uzatvoril ku dňu 14.8.2015. Z uvedeného možno konštatovať, že žalobca tým určil splatnosť dlhu - nepovoleného prečerpania. Ak teda žalobca požaduje od žalovanej úroky z úveru odo dňa 14.8.2015, je zrejmé, že ide o úroky po splatnosti úveru. Súd je toho názoru, že takto určený úrok žalobcovi nepatrí. Súd pritom vychádzal z uznesenia Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvoinštančného súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. V prípade zosplatnenia úveru svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Práve v tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorázovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa

domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzatvorenej zmluvy. Súd ďalej poukázal na to, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením dlžnej sumy. Žalobca si v spore neuplatnil úroky z omeškania po zosplatnení pohľadávky voči žalovanej.

1.4. Z hľadiska právnej istoty prvoinštančný súd poukázal na aktuálne rozhodnutia odvolacích súdov v oblasti zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ktoré jednoznačne potvrdili rozhodnutia súdov prvého inštancie, ktorými zamietli nárok na zmluvný úrok po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Napríklad rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co 347/2017 zo dňa 14.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co 12/2017 zo dňa 14.12.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co 136/17 zo dňa 13.7.2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 125/2017 zo dňa 7.12.2017, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co 251/2016 zo dňa 4.10.2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co 35/2017 zo dňa 22.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co 80/2017 zo dňa 19.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co 138/2017 zo dňa 13.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co 183/2017 zo dňa 21.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16 Co 255/2017 zo dňa 21.12.2017. Krajský súd v Bratislave v rozsudku č. k. 7Co/347/2017-64 zo dňa 14.2.2018 konštatoval, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a zákona č. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy, subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka).

1.5. Žalobca ani nepreukázal platné individuálne dojednanie úroku uplatneného za nepovolené prečerpanie vo výške 28 %, nakoľko nepreukázal jeho dojednanie priamo v spotrebiteľskej zmluve. V konaní len predložil úrokové sadzby produktov, z ktorých vyplýva, že sadzba úroku pri nepovolenom prečerpaní účtu predstavuje 28 %. Listina nazvaná úrokové sadzby produktov nie je podpísaná obidvoma zmluvnými stranami a je nepochybné, že nebola so žalovanou ako spotrebiteľkou individuálne dojednaná. Tak dôležitý údaj, akým je úroková sadzba pri nepovolenom prečerpaní, nemôže byť považovaný za náležité, platne dojednaný za stavu, kedy nie je uvedený priamo v zmluve, ale len v Sadzobníku poplatkov, resp. v listine nazvanej úrokové sadzby produktov. V spotrebiteľských právnych vzťahoch sa uplatňuje zásada transparentnosti a poctivosti, ktorá dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok, Sadzobníka poplatkov, úrokových sadzieb produktov. I v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie, ale aj obmedzenie obsahové. Sadzobník poplatkov a iné listiny, ako už uvádzaný sadzobník úrokov, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, malým písmom písanej forme skryl dodávateľ popri iných dojednaniach aj podstatné dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú, resp. im nebude venovať náležitú pozornosť. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Nemožno mať pochybnosti o tom, že listinu úrokové sadzby produktov koncipoval žalobca a spotrebiteľ - žalovaná nemohla jej obsah ovplyvniť.

1.6. Záverom súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobcom požadovaný úrok zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne, ktorý má povahu sankčného úroku, predstavuje neprípustné obchádzanie kogentného ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje právo veriteľa požadovať pri omeškaní s plnením peňažného dlhu popri plnení i úroky z omeškania. Výška úrokov z omeškania je upravená § 3 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. a je vzhľadom na jej naviazanie na základnú úrokovú sadzbu ECB variabilná. V každom období je však rádovo nižšia ako žalobcom požadovaný sankčný úrok vo výške 28 % ročne. Sankčný úrok vo výške 28 % ročne je vo výške zjavne neprimeranej zabezpečenému záväzku a zásadne znevýhodňuje spotrebiteľa. Peňažné prostriedky klienta na jeho bežnom účte sú bankou úročené len minimálne prípadne vôbec, avšak od klienta banka požaduje v prípade prečerpania úrok vo výške blížiacej sa jednej tretine dlžnej sumy ročne. Žalobca

tým zneužíva nepriaznivú finančnú situáciu klienta, jeho ľahkomyselnosť a neskúsenosť. Možno teda uzatvoriť, že sankčný úrok za nepovolené prečerpanie bol žalobcom stanovený v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko jeho výška podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, pričom je odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalovaný ako spotrebiteľ nebol v zložitej finančnej situácii, nedostal by sa do nepovoleného prečerpania a nezaviazal by sa tým platiť takto neprímerane vysoký úrok z požičaných peňazí (obdobne uviedol taktiež Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku sp. zn. 9Co 92/2017 zo dňa 14.12.2017). Súd prvej inštancie z uvedených dôvodov žalobu v časti uplatneného úroku vo výške 28 % ročne zo sumy 1 816,64 € od 15.8.2015 do zaplatenia zamietol.

1.7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. . Pri určovaní pomeru úspechu neúspechu strán v konaní súd vychádzal len z uplatnenej istiny. Táto bola v celom rozsahu žalobcovi priznaná, a tak je možné konštatovať, že mal plný úspech vo veci, preto mu súd prvej inštancie priznal náhradu trov vo výške 100 %. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Proti tomuto rozsudku v jeho zamietajúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Vytkol súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci a že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že sadzba úroku 28 % ročne vyplýva z VOP bod 3.12 v spojení s Výveskou úrokových sadzieb časť „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“ a v spojení s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Nepovolené prečerpanie je prekročením v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a dotknuté ustanovenie bodu 3.12 Všeobecných obchodných podmienok žalobcu iba reflektuje ustanovenia relevantných právnych predpisov upravujúcich vedenie bežného účtu bankou a vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o bežnom účte. Úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je teda odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 18 ods. 1.

2.1. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil úrok 28 % ako úrok z úveru a zaoberal sa nárokom naň po zosplatnení, avšak úrok 28 % nie je zmluvný úrok z úveru, a teda ani úrok po zosplatnení, je to úrok uplatnený z titulu prekročenia (zákonný úrok z titulu prekročenia). Vzhľadom na uvedené argumentácia súdu ohľadne (ne)existencie nároku na úrok po zosplatnení neobstojí, na daný prípad sa neďa aplikovať.

2.2. Žalobca mal za to, že Všeobecné obchodné podmienky (VOP) sú súčasťou zmluvy, a to jednak vzhľadom na text zmluvy, ktorý VOP uvádza ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy, s ktorou sa žalovaný oboznámil a vyslovil súhlas svojím podpisom a jednak tiež s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíroovej, podľa ktorého zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. V neposlednom rade tento záver vyplýva aj zo samotného § 273 Obchodného zákonníka v spojení s povahou úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu. Klient preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou potvrdil svojím podpisom na zmluve, t.j. preukázateľne sa oboznámil so zmluvnou dokumentáciou upravujúcou daný zmluvný vzťah. Záväzok zo zmluvy prevzal ako dospelá osoba plne spôsobilá na právne úkony, preto nie je dôvod spochybňovať, že k dohode pristúpil so všetkou vážnosťou a zodpovednosťou. Ak aj z hľadiska formy je právny úkon uzavretý prostredníctvom formulárovej predtlačky, takýto spôsob uzatvárania zmluvy nie je právom zakázaný a samotné použitie formulára nemôže automaticky znamenať, že spotrebiteľ sa s jeho obsahom neoboznámil alebo s jeho obsahom nesúhlasil, keď súhlas s údajmi a dohodami uvedenými v predtlačky osobne potvrdil svojím podpisom. Ak súd namieta nedohodnutie zmluvnej náležitosti individuálne, je ťažké si v praxi predstaviť, ako by malo vyzeráť individuálne dojednávanie jednotlivých zmluvných podmienok medzi bankou a klientom. Práve z dôvodu opísaných praktických okolností pri uzatváraní zmlúv medzi dodávateľom a spotrebiteľom je naša právna úprava v takom rozsahu kontinuálne doplňovaná a previazaná ustanoveniami chrániacimi spotrebiteľa.

2.3. Žalobca v závere svojho odvolania poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co 190/2018 z 15. novembra 2018 a 5Co 241/2018 z 11. decembra 2018, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co 140/2018 zo dňa 19. decembra 2018, Krajského súdu v banskej Bystrici sp. zn. 41Co 39/2018 a sp. zn. 43Co 4/2018-54 zo dňa 27. marca 2018.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu v stanovenej lehote nevyjadрила.

4. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania (teda v časti v ktorej bola žaloba zamietnutá) v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods.3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p. , vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca a žalovaný dňa 26.11.2008 uzavreli Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, pričom práva a povinnosti, ktoré nie sú výslovným spôsobom v tejto zmluve upravené, sa riadia obchodnými podmienkami pre príslušný produkt alebo službu. Na základe tejto zmluvy žalobca viedol žalovanej bežný účet. Dňa 2.3.2009 uzatvorili strany sporu Zmluvu o poskytovaní služby povolené prečerpanie na osobnom účte a dňa 21.12.2011 sa dohodli na jej zmene. Žalobca zriadil na účte žalovanej povolené prečerpanie vo výške 600,- €. Listom zo dňa 12.3.2013 a následne tiež listom zo dňa 17.4.2014 žalobca vyzval žalovanú na vysporiadanie nepovoleného debetného zostatku. Z dôvodu prekračovania povoleného limitu žalobca listom zo dňa 31.7.2015 odstúpil od zmluvy o účte, čím zanikli aj všetky zmluvy o poskytovaní produktov/služieb, ktoré sa viažu výlučne k uvedenému účtu. Podľa čl. III. bod 23 VOP účinných od 15.12.2012 ak účet/vkladový účet dosiahne debetný (záporný zostatok), tento debetný zostatok nadobúda charakter nepovoleného prečerpania (ďalej len „nepovolené prečerpanie“). V takom prípade banka zašle klientovi upomienku s požiadavkou na vyrovnanie nepovoleného prečerpania v lehote v nej stanovenej a klient je povinný túto povinnosť splniť. Nevyrovnanie nepovoleného prečerpania v stanovenej lehote sa považuje za podstatné porušenie zmluvy o účte, pohľadávka banky z nepovoleného prečerpania sa stáva okamžite splatnou vrátane príslušenstva a banka je oprávnená si ju započítať na ťarchu pohľadávky klienta voči banke. Zaslanie upomienky je spoplatnené v zmysle aktuálneho sadzovníka. Výška úroku uplatňovaného pri nepovolenom prečerpaní na účte je uvedená v informáciách o výške úrokových sadzieb zverejnených v obchodných priestoroch a na internetovej stránke banky. Tento úrok bol žalobcom stanovený vo výške 28 % ročne a vyplýva z dokumentu Úrokové sadzby produktov, ktorý žalobca predložil súdu v znení účinnom od 1.2.2013.

6. V konaní nebolo sporné a súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že predmetná zmluva uzavretá medzi žalobcom v postavení dodávateľa a žalovanou v postavení spotrebiteľa má spotrebiteľskú povahu, preto sa i na vzájomné vzťahy strán sporu z nej vzniknuté použijú normy spotrebiteľského práva. Rovnako správny bol postup súdu prvej inštancie, keď na základe § 53 Občianskeho zákonníka z úradnej povinnosti skúmal, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

7. Odvolací súd nemá dôvod odchyliť sa od svojho právneho názoru, ktorý zastal v obdobných veciach, v ktorých vystupoval v postavení žalobcu totožný subjekt, pričom na skoršie rozhodnutie tohto senátu odvolacieho súdu výslovne v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal i súd prvej inštancie. Zmluvné ustanovenie uvedené v čl. III. bod 23 VOP účinných od 15.12.2012 (a rovnako aj obdobné ustanovenie bodu 3.12 neskorších verzií VOP, na ktoré opakovane poukazoval žalobca, hoci v čase nepovoleného prečerpania nebolo tieto VOP ešte účinné), v zmysle ktorého je majiteľ účtu povinný platiť úrok zo sumy nepovoleného prečerpania, pričom výška úroku uplatňovaného pri nepovolenom prečerpaní na účte je uvedená v informáciách o výške úrokových sadzieb zverejnených v obchodných priestoroch a na internetovej stránke banky, je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné, nakoľko ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobcom požadovaný úrok zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne, ktorý má povahu sankčného úroku, predstavuje neprípustné obchádzanie ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje právo veriteľa požadovať pri omeškaní s plnením peňažného dlhu popri plnení i úroky z omeškania. Výška úrokov z omeškania je upravená § 3 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. a je vzhľadom na jej nadviazanie na základnú úrokovú sadzbu ECB variabilná. V každom období je však rádovo nižšia ako žalobcom požadovaný sankčný úrok vo výške 28 % ročne. Rovnako odvolací súd zotrváva na svojom názore, že sankčný úrok vo výške 28 % ročne je vo výške zjavne neprimeranej zabezpečenému záväzku a zásadne znevýhodňuje spotrebiteľa. Peňažné prostriedky klienta na jeho bežnom účte sú bankou úročené len minimálne, prípadne vôbec,

avšak od klienta banka požaduje v prípade prečerpania úrok vo výške blížiacej sa jednej tretine dlžnej sumy ročne. Z údajov zverejňovaných Národnou bankou Slovenska na jej internetovom sídle vyplýva, že priemerná úroková sadzba spotrebiteľských úverov (1-5 rokov) bola v mesiac júl 2015, kedy došlo k uzatvoreniu účtu žalovanej, 10,29 % ročne. Žalobca požaduje úrok takmer trojnásobne vyšší. Hoci v tomto prípade ide o nepovolené prečerpanie, takto veľký rozdiel nie je ničím odôvodnený. Žalobca tým zneužíva nepriaznivú finančnú situáciu klienta, jeho ľahkomyselnosť a neskúsenosť. Možno teda uzavrieť, že sankčný úrok za nepovolené prečerpanie bol žalobcom stanovený v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko jeho výška podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, pričom je odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalovaná ako spotrebiteľka nebola v zložitej finančnej situácii, nedostala by sa do nepovoleného prečerpania a nezaviazala by sa tým platiť takto neprimerane vysoký úrok z požičaných peňazí.

8. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie aj pokiaľ išlo o ním vytýkanú netransparentnosť VOP žalobcu. Samotné použitie odkazu na obchodné podmienky síce nie je v spotrebiteľských zmluvách zakázané, ale takáto zmluva musí obsahovať tzv. transparentnú inkorporačnú doložku, ktorá musí byť dostatočne jasná a zrozumiteľná (musí z nej byť možné presne identifikovať dokument, na ktorý odkazuje) a nesmie byť v zmluve skrytá medzi menej významné zmluvné dojednania. Dokonca ani pri zachovaní transparentnosti inkorporačnej doložky nie je prípustné, aby do obchodných podmienok (prípadne ďalších častí zmluvnej dokumentácie) v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme dodávateľ skrýval pre spotrebiteľa dôležité a podstatné zmluvné dojednania alebo také, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a dodávateľ dúfa, že si ich nevšimne. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Zahnutie ustanovenia ukladajúceho spotrebiteľovi platiť úrok z nepovoleného prečerpania v tak značne vysokej výške (28 % ročne) do všeobecných obchodných podmienok sa nedá hodnotiť inak ako snaha ukryť pred spotrebiteľom pre neho podstatné zmluvné ustanovenie, ktorého uplatnenie môže mať veľký negatívny dopad na jeho finančnú situáciu. Vzhľadom na neplatnosť dotknutého čl. III. bod 23 VOP konštatovanú vyššie je však netransparentnosť tohto ustanovenia už len druhoradá. Časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej sa súd prvej inštancie zaoberal neexistenciou nároku veriteľa na zmluvné úroky z úveru po jeho zosplatnení, bola už nad rámec posudzovanej veci.

9. Odvolacie námietky žalobcu nie sú spôsobilé privodiť iné rozhodnutie vo veci. Za nesprávny považuje odvolací súd argument žalobcu, podľa ktorého mu sankčný úrok za sumu nepovoleného prečerpania účtu umožňuje požadovať ustanovenie § 18 zákona č. 172/2015 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Predovšetkým dané ustanovenie upravuje výlučne informačnú povinnosť banky vo vzťahu ku klientovi pre prípad vzniku prekročenia (prečerpania) bežného účtu, neustanovuje akékoľvek práva banky v súvislosti s prekročením (prečerpaním) bežného účtu. Predmetné ustanovenie nerozlišuje medzi povoleným a nepovoleným prečerpaním bežného účtu, vzťahuje sa na oba tieto inštitúty, pričom neustanovuje, že banka má voči klientovi pri nepovolenom prečerpaní nárok na všetky plnenia, o ktorých jej toto ustanovenie ukladá klienta informovať. Subjektívne práva banky na tieto plnenia v konkrétnom právnom vzťahu musia vyplývať z osobitých zákonných prípadne zmluvných ustanovení. Pokiaľ ide o rozhodnutia iných Krajských súdov, na ktoré poukázal žalobca, odvolací súd po oboznámení sa s nimi konštatuje, že nie je viazaný rozhodnutím iných krajských súdov alebo iných senátov tohto krajského súdu v obdobných veciach. S pre túto vec relevantnými otázkami riešenými v predmetných rozhodnutiach sa odvolací súd podrobne vysporiadal, pričom dospel k odlišným právnym záverom, ktoré dostatočne odôvodnil vyššie v tomto rozhodnutí.

10. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. . V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná, preto by jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalovanej však podľa obsahu spisu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovaná nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nebude potom ani potrebné, aby o výške náhrady trov odvolacieho konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodoval súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).